

maseo).

Corlligar [c. 1900, Narcís Oller; «els arrossega i els *corlliga*», M. de Montoliu en les *O. C.* de Coromines, 1680b2f.]; *corlligament*. *Cormadur*. *Cormigrat*. *Cornuar-se*: «en aquell instant les campanes van començar a tocar l'Àvemaria del llostre; i la pelegrina se'n va *cornuar*, i amb l'averany d'unes sopes calentes i d'un bon foc, va avançar amb alegria», Ant. Cayrol (JPCerdà, *Cont.*, 49).

Corpendre és un mot solament tardà en la nostra tradició lexicogràfica [no Labèrnia 1888, sí Vogel i Bulbena]: els primers a usar-lo semblen haver estat els tarragonins Pin i Soler (*Jaume* c. 1880) i NOLLER, que el difongué emprant-lo molt sovint en *La Papallona* (1882), etc.: «de sobte un sacudiment misteriós la retornà y ella reprenegué la tasca ab major dalè; mes los èxtasis, las cavilacions, los recorts tristos u las reflexions dolsas anaren *corprenent-la*, un darrera l'altre, tot lo dia» (34), «tal fou lo primer pensament de la noya, mes las forsas li mancaren, la *corprengué* el temor de sembrar sospitas ofensivas a l'honesta conducta d'en Lluís ---» (69); «la mirada d'aquell cap lo *corprenia*, se'l xuclava com la serp a l'aucell ---», *Notas de Color* (108); *mirada corprendedora* fou ja usat una vegada per Verdaguier, però en una de les últimes poesies (c. 1900?); i veg. encara un ex. del 31-x-1902 (s. v. *hora-baixa*); encara que figura sobretot en autors del cat. or., *corprès* fou també usat per Costa i Llobera (1903) i *corprenidor* per MnAMAlcover (1885) en una *contarella*, però el mot no és d'ús popular mallorquí (no en *D'Amen.*) i el mateix adverteix *AlcM.*

Altrament és possible que la intervenció de *cor-* sigui secundària en aquest mot, perquè és evident la total coincidència de significat, i fins matís, amb l'ús que fa Lluïll del seu *compendre* (notem que es tracta d'un dels característics períodes d'estil ultraemfàtic, amb rima verbal): «Nastàsia besava sovén sa filla Natana, e aquestes paraules e moltes d'altres, qui serien llongues a recomptar, *debia*; Natana era tan compresa de goig, devoció, caritat, que parlar no podia; mas que sos hulls --- levava; a sa mare --- besava ---» (*Blanq.*, *NCl.* I, 137.25); «tant fortment me destreny la malaltia, que en ma ànima no pot caber virtut, ans só *compresa* de tan gran ira, que vulria més ésser morta que viva» (ib. I, 77, 25); és clar, doncs, que en rigor *corprès(a)* no és altra cosa que aquest antic *comprens(a)* incorporat popularment a la sèrie dels mots de sentit anàleg: *corfós*, *corferit*, *corglaçat*, *corlligat*, *cormigrat*, *cornuat* i, potser més que cap, *corsecat*. Però també és probable que el mot es ressentís de la influència d'un altre d'anàleg.

En la tendra i arcaica cançó popular de *La Presó de Lleida*, almenys dues de les versions més antigues hi porten «setanta-quatre presos estan en *claupresó*» i «com cantarem, senyora, si estem en *claupresó*» —versions C i D— (una de les provinents del conservador col·lector d'Argentona, del *Romllo.*, de MilàF, *Romllo.*, 209).³ És clar que això és l'abstracte corresponent a un verb *clau-pendre*⁴ en el sentit de 'empresonar', 'captivar', i que aquest per via de 'aclaparar', etc., fa-

cilment desembocava també en el matís de *corpendre*.

Corsecar, no Lab. 1839, però ja el portava Verdaguier des del seu juvenil ús vigatà, puix que ja en l'escalorn de 1867 de l'*Atl.* figura «lo roure que la flama del cel ha *corsecat*» (ix, 14d), i després l'usà sovint en tota la seva obra poètica; *corsecat*, *corsecador*, *corsecament*, *corsecant*; *corsec* [NOLLER; i usual a les Gavarres per als suros corsecats per una malura: *CostManc.* I, s. v.; BDC XIII]. *Cortrençar*; *cortrencaat*. Si d'una banda *corprès* i *corpendre* són renovellaments de *compendre* i *comprès* (en general, en l'acc. 'abrandar, inflamar', que exemplifiquem abundantment en les *VidesR* I, 103, 126), també, d'altra banda, és el resultat modern en *corpendre*, *corprès*, *corgelat* (< *congelat*), etc., el que després, proliferant, va formar cria en la sèrie dels *corsecat*, *corglaçat*, *cornuat*, etcètera.

A *contracor*, loc. adv. [1803, Belv.] o *contracor* adv. [1695, Lab. 1839]; probablement calcat del fr. à *contre-coeur*, que allí ja apareix en el S. XIV (l'it. *contra-cuore* sembla haver estat també copiat del fr.).

CPTS. SAVIS: *Cordiforme*; *cordifoliat*.

¹ *Kôra* la pronúncia popular en el més alt Empordà i Vallespir, que l'autor retrata mig-rient en la pàgèsivola facècia. —² Niedermann, *Glotta* II, 52; Jeanneret, *Tabl. d'Exécration*; 101; MLWagner, *Litbl.* XLI, 185. —³ Una altra versió posa en *greu presó*, alteració adotzenada que evidentment parteix d'un *claupresó* més antic (v^o A). —⁴ És sabut que són nombrosos els antics compostos amb *clau*: CLAVI-FIGERE > *clauficar* (veg. *LleuresC* el comentari al *clauficar* de les *Lleg. Rim. de Sevilla*), oc. ant. *clauponb* «sorte de poutre», CLAVI-PUNCTUM, -PUNGERE, oc. ant. *clavar* «fermer à clef, clouer».

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *corada*, *coradella*, *coral* adj., *coralment*, *coral* subst., *coralí*, *coratge*, *coratjós*, *herba coratgera*, *coratgia*, *coratjut*, *encoratjar*, *encoratjament*, *encoratjador*, *descoratjar*, *descoratjador*, *descoratjament*, *coret*, *acorar*, *donar de cor*, *saber de cor*, *decorar*, *trascor*, *cordial*, *acordar*, *acordar-se*, *acord*, *acordança*, *acordament*, *concordar*, *concordant*, *concordança*, *concordable*, *concordació*, *concordadament*, *concordador*, *concordament*, *concordat*, *concordatiu*, *concordativitat*, *concorde*, *concordia*, *discordar*, *discordant*, *discordança*, *discorde*, *discòrdia*, *descòrdia* 'desnonar, suspendre', *cor-agre*, *coragror*, *corànsia*, *corcaigut*, *corcorcar-se*, *corcruix*, *coresforç*, *coresforçar-se*, *corespatllats*, *corestret*, *corfallit*, *corferir*, *corferit*, *corfondre*, *corfós*, *corgelar-se*, *corgelat*, *corgelador*, *corglaçar*, *corglaçat*, *cori-mori*, *corlligar*, *corlligament*, *cormadur*, *cormigrat*, *cornuar-se*, *corpendre*, *corprenedor*, *corprès*, *corprenidor*, *corsecar*, *corsecat*, *corsecador*, *corsecament*, *corsecant*, *corsec*, *cortrençar*, *cortrencaat*, a *contracor*, *contracor*.

COR, II, 'conjunt de persones que dansen o canten plegades', 'en l'església part destinada al cor o conjunt eclesiàstic que canta', mot que alguns escriuen *chor*, i que fou pres del ll. *chorus* 'dansa fent rotllo',